

viðmerking

Undirgrundin á vegamóti

Mánadagin hittast tveir politiskir leiðarar í Keyptmannahavn. Annar er bretski uttanríkisráðharrin Douglas Hurd. Hin er Føroya lögmaður Edmund Joensen.

Samráðingar hava verið í mong ár um undirgrundarmarknið millum Føroyar og Bretland. Hesi seinastu árin hevur Árni Olafsson verið samráðingarleiddari, og væl hevur gingist á tann hátt, at tað hevur ikki verið so langt ímillum fundirnar sum frammanundan, og hóast alt er eisini styrti ímillum partarnar nú.

Løgmannsferðir

Á tíðindunum í fjølmíðlum skilti eg, at uttanríkisráðharrarnir og lögmaður skuldu vera einsamallir á fundi. Ongin embætismaður og ongin serfrøðingur skuldi við.

Hetta dæmði mær lítul, serliga havandi í huga tað úrslit, sum spurdist burtur úr 6. oktober 1992, tá ein lögmaður og ein varaløgmaður einsamallir samráddust við donsku stjórnina um framtíð Føroya uttan nakrar embætismannasamráðingar frammanundan og uttan nakra serkøna hjálp undir tingunum.

Ti setti eg fram uppskot til samtyktar á tingi um, at lögmaður skuldi treyta sær, at umboð fyrri føroysku/donsku samráðingamevndina skuldi vera við á fundinum.

Undir 1. viðgerð týsdagin kom fram, at lögmaður verður ikki heilt einsamallur. Tveir embætismenn – Mogens Holm Pedersen, serkønur í føroyskum viðurskiftum í uttanríkisráðnum, og Trygvi Johansen á Viðskiftastovuni í Keyptmannahavn – skulu við.

Ikki nóg gott

Lögmaður var fornermaður um hetta uppskot. Hann segði, at tingmenn spældu sær við hesum álvarsmáli, Løttingið skuldi ikki leggja honum lag á, og at teir báðir skuldu »bert« leggja síni politisku sjónarmið fram.

John Petersen úr Fólkaflakkinum var fullsamdur við mær í tí, at fundurin átti at verja betur fyri teirra.

Jóannes Eidesgaard,

varaløgmaður, var mestsum samdur eisini. Hann helt, at hóast teir báðir embætismennir, sum skulu við, eru dugnaligir til tey stórv, teir røkja, er umboðanin ikki nóg góð.

Hann visti, eins og eg, á, at onkur við serligum kunneleika til undirgrundarmálið átti at verja við. Var tað ikki onkur frá samráðingarnevndini, so átti tað at verja onkur í landsmóttingini, har fólk finst, sum er sera væl inni í hesum máli.

Undir altjóða dóm?

Í yvirskriftuni havi eg nevnt, at undirgrundarmálið er á einum vegamóti. Tað er ikki bert lögmannsfundurin mánadagin, sum fær meg at halda hetta.

Fyri løgtingsvalið sló onkur núverandi samgongumaður nevan í borðið og segði, at spurningurin um marknið skuldi avgreiddast alt fyrri eitt. Fekst ikki semja beinanvegin, skuldi málið leggjast fyrri altjóða dómstólin í Haag.

Sum ketta upp úr høvda-

trog kom so danski forsetisráðharrin herfyri og boðaði frá, at er ongin semja fingin innan árslok, skal málið leggjast fyrri henda dómstól. Onki varð sagt um, hvør hevði givið honum heimild til at taka hesa avgjördu stöðu.

Meiningarnar eru ymskar um spurningin at leggja málið fyrri altjóða dómstólin. Tað er ógjörlikt frammanundan at siga, hvussu dómurin verður. Og harafturat er tað ein spurningur, um vit føroyingar yvirhøvur kunnu góttaka, at nakar altjóða dómstólur skal avgjera, um vit hava rætt ella ikki rætt til okkara livsgrundarlag.

Havráttarkonventionin

Eitt annað er so, at frá 1. aug. 1996 verða tveir altjóða dómstólar at velja ímillum. Tað er nevniliga soleiðis, at hóast lond fluttu fiskimarkið út á 200 fjórðingar fyrri 18 árum síðani, kom altjóða havráttarkonventionin, sum lógfestir hetta mark, ikki í gildi fyrr enn 16. november 1994. Tá høvdu 50 lond ratifiserað sáttmálan, sum er minsta-mark fyrri, at hann kann koma í gildi.

Danmark – og harvið Føroyar – hava ikki ratifiserað konventionina, sum tryggjar okkum altjóða lógfestan rætt til fiskimark og undirgrundarmark út á 200 fjórðingar, har nóg rúmsátt (minst 400 fjórðingar) er ímillum londini.

Tiveri ásetur konventionin ikki, hvussu marknið skal vera, har styrti er mill-

um lond enn 400 fjórðingar. Tá skulu strandalondini sjálvi semjast um bestu og rimligastu loysn. Ti samráðast føroyingar/danir við bretar um markið.

Havráttarkonventionin ásetur eisini, at ein altjóða dómstólur í havráttarmálum skal skipast, og hann skal hava sæti í Hamborg. Tað er hesin dómstólur, sum fer at virka 1. aug. næsta ár. Tvs. at biða vit til ta tíð, kunnu vit velja, antin málið skal fara til Haag ella Hamborgar.

Um tað yvirhøvur skal leggjast fyrri ein altjóða dómstól.

Nevnd, atkvøða og Fólkaflakkur

Uppskotið um, at serfrøðingur skuldi vera við lögmanni á fundinum, fór í nevnd, og Helena Dam á Neystabø bar sum formaður so skjótt í bandi, at álitid varð lagt fram longu hósadagin. Bert Jógván Durhuus tók undir við uppskotinum.

Meirilutin visti á, at samráðingamevndin og lögmaður hava í felag fyri teirra talupunkti hjá lögmanni, at talan er um ein óformligan fund, og at samráðingarnar millum embætismenn síðani skulu halda fram.

Marknaðarnevndin hevur staðfest, at tað verður ikki víkið frá kravinum um eina miðlinjuloysn.

So mikið, so frægt. Við uppskotinum fingist so hesar upplýsingar á borðið.

Tað, sum fellur mær fyrri bróstið, er tann stöða, sum andstøðan á tingi tók. Miðflokkurin, sum er umboðaður av tí ultra reaktionera Tordi Niclasen og supersocialistinum Jenisi av Rana, gekk sum vant ímóti einum uppskoti frá Tjóðveldisflokkinum.

Fólkaflaksmaðurin Bjarni Djurholm tók ikki somu stöðu sum partamaðurin John Petersen hevði tikið, ið jók tók undir við málinum til 1. viðgerð. Hann fór fyrst í part við samgonguni, síðani Tjóðveldisflokkinum og so aftur við samgonguni – sama dag. Her helt hann seg ikki til ta vanligu fólkaflaksfilosofina um, at í minsta lagi eitt samdøgur skal ganga ímillum, at flokkurin skiftir stöðu.

Í tinginum vóru sostatt bert 6 atkvøður fyrri. Tær fyra hjá Tjóðveldisflokkinum og tær báðar hjá Kristiliga Fólkaflakkinum. Tað skal hann eiga tøk fyrri.

Vit føroyingar krossa fingrar og biðja eftir, at teir báðir politisku leiðararnir á fundinum mánadagin »bert« fara at leggja síni politisku sjónarmið fram.

Finnbogi Ísakson

Innlatingarfreist til uppgerð av fíggjarogrnaravgjaldi og rentuavgjaldi

Sambært løgtingslóg nr. 192 frá 10. desember 1993 um rentuavgjald og fíggjarogrnaravgjald eru øll, sum hava fulla skattskyldu og sum hava skattligan heimstað í Føroyum, avgjaldsskyldu av ognarvinningi av ogn innistandandi í útlendskum peningastovnum og av virðisbrøvum teirra.

Fyri at kunna gera upp rentuavgjald av ognarvinningi og fíggjarogrnaravgjald av virðisbrøvum skal Toll- og Skattstovan frá tí avgjaldsskylduga hava eitt yvirliit, sum greitt visir inniogn og rentutilskriving í útlendskum peningastovnum, og eitt yvirliit, sum visir virðisbrævaognina.

Til hetta endamál hevur Toll- og Skattstovan gjørt skjøl til uppgerð av ogn innistandandi í útlendskum peningastovnum og til uppgerð av virðisbrøvum.

Skjølini liggja frammi á øllum peningastovnum og á posthúsum. Eisini kunnu avgjaldsskyldug fáa skjølini við at venda sær til Toll- og Skattstovuna í tí øki, tey hava bústað.

Uppgerðirnar skulu vera Toll- og Skattstovuni í hendi í seinasta lagi 15. februar 1995.

Toll- og Skattstova Føroya
Stýrið

FRÁ FELAGNUM TÓRSHAVN
Ársaðalfundur

Ársaðalfundurin hjá Felagnum Tórshavn verður sunnudagin 26. februar kl. 15.00 á Landsbókasavninum.

Uppskot til lógarbrotytingar og onnur mál, ið ynskjast viðgjørð á aðalfundinum, skulu vera nevndini í hendi í seinasta lagi hósdagin 16. februar.

Dagsskrá fyrri ársaðalfundinum verður send limum felagsins í brævi samb. grein 4 í viðtøkum felagsins.

Nevndin

Felagið Tórshavn virkar fyrri at miðsavna og geva út upplýsingar um Tórshavn og virksemið í býnum, bæði til borgararnar og vitjandi. Felagið virkar fyrri at skapa áhuga hjá Havnni bæði í Føroyum og uttanlands, at stuðla handli, iðnað, mentan og annars at virka fyrri, at býurin gerst áhugaverdur fyrri øll.

Til at útina hetta rekur felagið Kunningarstovuna á Vaglinum. Umframt at veita upplýsingar og ráð til borgararnar og fremmandafólk er uppgávan hjá Kunningarstovni eisini at skipa fyrri útgávu av býarkortum, faldarum og øðrum tilfari. M.a. gevur Kunningarstovan út faldaran Havnnartíðindi, har yvirliit er yvir tiltøk í býnum.

Einstaklingar, virki og feløg kunnu gerast limir, og nýggir limir kunnu teki seg á aðalfundinum ella á Kunningarstovni á Vaglinum, tlf. 15788.

Til íslendingavina

porrablotið verður 11. febr. kl. 19.30 í felagshølunum á Sosialinum, Argjavegi 26, Argjum, leygarkvøldið 11. febr. kl. 19.30.

Kostnaður er 200 pr. mann.

Njál, tlf. 19194
Erna, tlf. 16896